

Naturnationalpark Gribskov – behandling af indkomne høringssvar

Miljøstyrelsen har i perioden 31. maj 2022 til 14. juni 2022 sendt udkast til screeningsafgørelse for etablering af Naturnationalpark Fussingø i offentlig høring.

I perioden er der indgået høringssvar fra Museum Østjylland og 7 parter.

I nedenstående skema er en oversigt over de indkomne høringsvar med kommentering og vurdering af deres betydning for §21-afgørelsen. Selve høringssvarene er vedlagt sidst i dette dokument.

Randers Kommunes høringssvar:

Indhegningen placeres hvor der bl.a. findes fortidsmindebeskyttelseslinje, sø- og å-beskyttelseslinje og beskyttet natur (§ 3) efter naturbeskyttelsesloven. Indhegningen omfatter vandløb og søer hvor vandløbsloven gælder. Desuden forløber offentlige veje igennem området hvor lov om offentlige veje gælder. Det er Randers Kommunes vurdering at der vil være en påvirkning i forhold til disse parametre. Randers Kommune har været løbende i dialog med Naturstyrelsen vedr. projektet og Randers Kommune har ikke vurderet at påvirkningen er så væsentlig at projektet ikke kan gennemføres.

Randers Kommune er enig i Miljøstyrelses vurderinger om, at projektet ikke vil påvirke miljøet eller fredede arter væsentligt. Ligeledes er det Randers Kommunes vurdering at Naturnationalparken Fussingø, ikke vil medføre en indvirkning på mulighederne for at gennemfører indsatser i den kommende vandplan III. Desuden vurderes det at tiltagene inden for Naturnationalparken påvirker eller reducerer mulighederne for at opnå God Økologisk tilstand i de nærmest beliggende vandløb. Vurderingen er foretaget på baggrund af det topografiske og afvandingsmæssige til de nærmeste målsatte vandløb.

Randers Kommune har ikke kendskab til yderligere forekomster af beskyttede eller truede arter.

Naturstyrelsens svar:

Naturstyrelsen bemærker at svaret tages til efterretning og oplyser at Naturstyrelsen er i løbende dialog med kommunen om oplysning af de ansøgte projekter. Dette gælder både ift. vandløbsloven, bygge- og beskyttelseslinjer samt § 3 i naturbeskyttelsesloven, museumsloven, planloven, vejlovgivningen m.v.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger til høringssvaret.

Museum Østjyllands høringsvar:

Museum Østjylland mener, at der bør udarbejdes en miljøvurdering af Naturnationalpark Fussingø. Museet er dermed ikke enig i det tilsendte udkast (31. maj 2022) til en afgørelse, hvor det vurderes, at der ikke skal laves en miljøvurdering. Museum Østjylland begrundet kravet om en miljøvurdering med, at oprettelsen af Naturnationalpark Fussingø vil påvirke både fortidsminder og kulturarv i væsentligt omfang og, at omfanget af ændringerne ikke er grundigt undersøgt eller beskrevet i projektpånen.

Museum Østjylland henviser derfor til den tidligere fremsendte udtalelse og høringsvar til Naturstyrelsen af den 14. juli 2021 (vedhæftet).

Her skal dog også fremhæves:

I Miljøstyrelsens udkast til afgørelsen side 43: Miljøstyrelsen vurderer, at udsætningen af dyr til græsning på områderne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af fortidsminderne.

Det er Museum Østjylland ikke enig i. Af væsentlighedsvurderingen side 48 fremgår det også: *”at græssende dyr og mennesker kan have en uhensigtsmæssig effekt på fortidsminderne ved primært slitage. Der iværksættes en baselinegennemgang af fortidsminderne i naturnationalparken forud for etableringen. Baselinegennemgangen af fortidsminderne vil være baggrund for en løbende monitoring af fortidsminderne i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen, hvor eksempelvis frahegning kan iværksættes om nødvendigt.”*

Endvidere står der på side 233, at der *”derudover gennemføres en basisregistrering af fortidsminderne i naturnationalparken forud for iværksættelse af græsningen. Store planteædende pattedyr og mennesker kan have en uhensigtsmæssig effekt på fortidsminderne, primært ved slitage. Baselinegennemgangen af fortidsminderne vil være baggrund for en løbende monitoring af fortidsminderne i samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen.”*

Fussingø er et område med usædvanligt mange fortidsminder i form af primært gravhøje men også i form af diger, højryggede agre og hulveje. Fortidsminderne er beskyttet af museumslovens §29e. De mange kendte fortidsminder og topografien indikerer, at der også kan være spor efter hidtil skjulte/ikke registrerede fortidsminder i det aktuelle område f.eks. i form af oldtidsbebyggelse i forbindelse med gravhøjene og marksystemerne. Disse fortidsminder er beskyttet af museumslovens §27, og skal også sikres mod påvirkning af dyrenes trampen og roden i jorden mm.

Ikke fredet kulturarv er nærmest ikke beskrevet i miljøvurderingen. Det være sig de skarpt markerede skovbryn og de oversøiske arter – som fx de meget høje 130-140 år gamle douglasgraner i Humlehaven. Her vil en eventuel beskyttelse kun finde sted i det omfang, en sådan understøtter naturnationalparkens målsætninger om styrkelse af biodiversitet og en rigere natur. Det betyder konkret et gradvist farvel til de skarpt markerede skovbryn og markskel, der siden slutningen af 1700-tallet har tegnet herregårdslandskabets hovedlinjer, samt på længere sigt også de oversøiske træarter.

Naturstyrelsens svar:

I forlængelse af henvendelser fra Museum Østjylland og Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum i foråret 2021 har der været holdt et fællesmøde (20. april 2021) samt en fælles besigtigelse (6. juli 2021). Begge møder gav anledning til konstruktive drøftelser af planer og forslag til justeringer.

Græssende dyr:

Det er en meget velkendt problemstilling, at græssende dyr og mennesker vil kunne have en uhensigtsmæssig effekt på fortidsminderne ved primært overfladisk slitage. Det har Naturstyrelsen, som landets største enkeltlods-ejer af fredede fortidsminder (ca. 5.100 fredede fortidsminder), en lang erfaring med håndteringen af. Siden 1990'erne har Naturstyrelsen ført systematisk tilsyn med fortidsminder og håndteret begyndende slid eller skader på fortidsminder løbende. En løbende og tidlig håndtering betyder, at der udelukkende er tale om overfladisk slid, der vil kunne genoprettes, og som ikke påvirker urørt arkæologisk materiale. Over tid har udfordringerne med beskyttelse af fortidsminderne flyttet sig fra håndtering af skovdrift og store skovningsmaskiner, over øget pres fra diverse friluftsanskuelser til forskellige typer af græssende dyr. Alle kategorier af udfordringer har Naturstyrelsen tidligere vist har kunnet håndteres, så antallet af henstillinger eller påtaler fra tilsynsmyndigheden (Slots- og Kulturstyrelsen) ligger væsentligt lavere for Naturstyrelsens fredede fortidsminder end for tilsvarende på private arealer.

I naturnationalparken gennemføres en baselinemonitering forud for udsætning af dyr. Efter udsætningen vil der løbende blive gennemført opfølgende monitoringer, der skal sikre, at uhensigtsmæssig færdsel og aktivitet af dyr eller mennesker kan blive håndteret så tidligt, at der ikke sker uoprettelige skader på diger eller fortidsminder. Overfladisk slid genoprettes og uhensigtsmæssig færdsel reguleres eksempelvis med spærring af veksler, væltede træer, lokale frahegninger m.v. De konkrete reguleringer eller afværgeforanstaltninger vil først kunne ske i forlængelse af den konkrete dyrefloks adfærd på arealet.

Museumslovens § 29e:

Alle områdets fredede fortidsminder er beskyttet af museumsloven § 29e. Konkret omfatter det alle gravhøjene, enkelte hulvejsspor, en vejdæmning og en mindesten. Herudover ligger der arealer med højryggede agre, oldtidsagre og flere hulvejsspor, som ikke er omfattet af en formel beskyttelse. Naturstyrelsen håndterer dog disse kulturspor tilsvarende de fredede fortidsminder, og de monitoreres og håndteres som beskrevet ovenfor under græssende dyr. Alle sten- og jorddiger på arealet er beskyttet af museumsloven § 29a. Digerne monitoreres og håndteres som beskrevet ovenfor under græssende dyr. Den planlagte proces

omkring etablering af naturnationalparker, og herunder håndtering af fredede fortidsminder og beskyttede diger, er forløbet i en tæt og konstruktiv dialog mellem Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen (myndigheden på museumsloven §§ 29a og 29e). Myndigheden har da heller ikke i forbindelse med nærværende høring fundet anledning til at udtrykke bekymring for de aktuelle planer.

Arkæologi under jorden er omfattet af museumsloven § 27. Skoven har været beskyttende for de mange arkæologiske spor. Færdsel af dyr og mennesker vurderes dog på ingen måde at kunne påvirke urørte lag og herved de arkæologiske interesser. Ved egentlige anlægsarbejder bliver arkæologi under jorden naturligvis håndteret jf. museumsloven § 27.

Ikke fredet kulturarv:

Herregårdslandskabet omkring Fussingø er skabt og vedligeholdt af den tidligere herregårdssdrift. Med den nuværende funktion som administration for Naturstyrelsen/Miljøstyrelsen er der derfor sket en funktionstømning i forhold til det oprindelige herregårdslandskab. Det vil nødvendigvis resultere i en gradvis forandring over tid. Særligt vil de levende strukturer i herregårds-landskabet i form af bevoksninger – særlige plantninger, skovbryn m.v. udvikle sig til noget andet. I kommuneplanen er herregårdslandskabet udpeget som bevaringsværdigt kultur-miljø (planloven § 11a). Udpegningen resulterer ikke i konkrete beskyttelseshensyn i den daglige drift, men er udelukkende et plantema, der indgår i samlede myndighedsafgørelser.

Ved tidligere møder med museerne (20. april 2021 og 6. juli 2021) har der været fælles forståelse for, at der blev iværksat en registrering af det eksisterende herregårdslandskab omkring Fussingø. Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og Dansk Center for Herregårdsforskning har påtaget sig opgaven og har igangsat arbejdet.

Endelig kan det oplyses, at de store douglasgraner i Humlehaven ikke fældes, jf. øvrige oplysningerne i Naturstyrelsens retningslinjer for urørt skov i naturnationalpark projektet. Af retningslinjerne fremgår bl.a., at douglasgran, thuja og ædel-granarter kan bevares som et landskabeligt og strukturelt element i mindre omfang. Særligt unikke enkeltstående gamle træer kan bevares uanset træart.

Miljøstyrelsens bemærkninger:

Græssende dyr:

Miljøstyrelsen fastholder sin vurdering angående den potentielle påvirkning af udsætning af dyr og muligt øget besøgstal på fortidsminderne i området. Dette underbygges af Naturstyrelsens erfaring som den største enkelte lodsejer af fredede fortidsminder og forvaltning heraf.

Museumslovens § 29e:

Miljøstyrelsen har ingen yderlige bemærkninger vedr. Museumslovens § 29e.

Miljøstyrelsen har ligeledes ikke nogen bemærkninger til håndteringen af museumsloven §27.

Ikke fredet kulturarv:

Da der ikke opføres større tekniske anlæg i herregårdslandskabet, og da der fortsat vil være oplevelsen af skovbryn fastholder styrelsen sin vurdering af den landskabelige påvirkning.

Høringssvar fra potentielle parter				
Nr.	Emne	Naturstyrelsens kommentar	Miljøstyrelsens vurdering	Betydning for afgørelse
1	Da marken på højre side af mit hus skal indhegnes med et 2 meter højt hegn, vil det komme til at påvirke min udsigt over Fussing sø. Så jeg vil forslå at i stedet for at hegnet placeres helt op til skel, at det placeres ca. 10 meter fra skel, det ville gøre at udsigten ikke spoles.	Hegnet placeres ikke direkte i skel på strækningen fra Grovebakkevej 9 ned til søen. Hegnet placeres ca. to meter fra det naturlige læhegn i skellet mellem Naturstyrelsens areal og naboejendommen ned til søen. Naturstyrelsen har vurderet, at vegetationen rundt om naboejendommen og læhegnet i høj grad vil skjule hegnet, og at det udsigtsmæssigt er en fordel at placere hegnet tæt på læhegnet. Tilsynssporet bliver på indersiden af hegnet på denne strækning. Denne skelnabo har også været inviteret til nabomøde.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger til dette.	Ingen

2	Grunden til at I udbeder jer et høringssvar må være, at det har I lovmæssigt pligt til. Reelt er alle beslutninger taget og den åbenlyse arrogance hvormed nærdemokratiet er blevet tilsidesat er skræmmende. Jeg føler mig totalt til grin over at i lader som om jeg har noget at skulle have sagt. Kunne jeg bestemme ville hele dette syge projekt blive stoppet øjeblikkeligt og hjælpen til den danske natur ville ikke blive afgjort af et par skriveborde i København, plus et par i Brussel. Vi har masser af kvalificeret ekspertise vi kunne have trukket på, samt diverse velkvalificerede borgergrupper der kunne have fået lov til at bidrage med gode input. Det I har gang i er en katastrofe for et fantastisk naturområde.	Naturstyrelsen har tidligere redegjort over for Miljøstyrelsen for, hvordan offentligheden, berørte myndigheder samt skelnaboer er inddraget i udarbejdelse af projektforslaget for natur-nationalparken. Heraf fremgår <i>bl.a.</i>: Naturstyrelsen har udarbejdet projektforslag for naturnationalparken. Som led i dette arbejde har været inddraget både en videnskabelig arbejdsgruppe, en national arbejdsgruppe for interessenter og lokale projektgrupper. De lokale projektgrupper har haft deltagere fra lokale brugergrupper og foreninger samt repræsentanter fra kommunerne. Projektforslagene er herefter godkendt af aftalekredsen bag naturnationalparkerne og sendt i offentlig høring i perioden 28. april til 23. juni 2021. Offentligheden er inddraget bl.a. ved den offentlige høring om projektforslagene, og ved den forudgående deltagelse af lokale brugergrupper i de lokale	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	---	--	---	--------------

		projektgrupper. Endvidere har der været mulighed for at deltage i online informationsmøder med bl.a. miljøministeren om Naturnationalpark Fussingø i september 2020 og maj 2021. Repræsentanter for kommunerne deltog ligeledes i online informationsmøder. Endelig er projekterne drøftet i de lokale enheders brugerråd. Der er afholdt skovvandring med interesserede borgere i områderne den 2. og 7. juni 2021 i Fussingø med i alt ca. 150 deltagere. Afgrænsningen af Naturnationalpark Fussingø støder også op mod privatejede matrikler. Ca. 95 % af hegnslinjen ligger i eller tæt ved skel til private arealer. Naturstyrelsen har i maj 2021 inviteret til og holdt mindre møder for lodsejere med skelgrænse til naturnationalparken. Møderne er holdt med mindre grupper både for at sikre, at gældende restriktioner om forsamling er overholdt, og for at give plads til, at lokale problemstillinger for de berørte		
--	--	--	--	--

		lodsejere kunne drøftes mere konkrete end på de offentligt tilgængelige skovvandringer.		
3	Kort høringsfrist		Miljøstyrelsen kan oplyse at høringen er sket i overensstemmelse med gængspraksis	Ingen

3	Der er fokus på at gennemføre monitoreringsprogrammer, men der foretages væsentlige ændringer i naturen med 14 km hegn, flydespærrer på søen, skovfældninger, veteranisering af gamle sunde træer, udsætning af stude, krondyr og rådyr, skiltning, etablering af 3 udsigtstårne og parkeringspladser uden at have undersøgt om dette er nødvendigt i Fussingø, og uden at have skabt en baseline for en senere vurdering af, om tiltagene har haft en effekt, eller om man reelt skaber en masse uro og kunstigt opstillede anordninger uden væsentlig effekt men med en skæmning af naturen til følge.	Fussing sø og Indskovene er omfattet af det nationale overvågningsprogram Novana. Ud over den almindelige naturovervågning, gennemføres der en basisregistrering og løbende monitorering af både naturen, de kulturhistoriske forhold og friluftslivet i naturnationalparkerne. Der henvises til oplysningerne i svaret på museets høringssvar samt til beslutningen herom, der fremgår af bl.a. forarbejderne til ændring af en række love ifm. naturnationalparkloven.	Miljøstyrelsen har ingen yderligere bemærkninger hertil	Ingen
---	---	---	--	--------------

3	Borgeren er ikke enig i, at der vil komme en nedgang i mængden af gennemgående biltrafik, som skulle kompensere for det øgede besøgstryk, idet vejen gennem skoven er eneste mulighed over et stort område for at komme fra Gl. Viborgvej til Viborgvej. Det vil i høj grad forstyrre dyrevildtet i området.	Naturstyrelsen har selv sagt ikke kendskab til, i hvilket omfang etableringen af nationalparken i Fussingø vil øge antallet af besøgende i området. Det må dog antages, at der (i hvert fald indledningsvist) vil være et øget antal besøgende – alene som følge af nyhedens interesse. Antallet vil herefter formentlig stabilisere sig, men på et højere niveau end det nuværende. Samtidig vil der trafikmæssigt sandsynligvis også være nogen, der ikke ønsker at køre igennem området pga. hastighedsbegrænsning, bump og færister. Samtidig med en øget interesse for området fra besøgende, må der imidlertid også forventes en mindre nedgang i mængden af den gennemgående daglige trafik som følge af hastighedsnedsættelsen gennem området. Kørsel med skovningsmaskiner inde i området bliver også reduceret markant med udlægning af urørt skov. Hastigheden i området vil, pga. udsætning af store planteædere, blive lav, og trafikken igennem området vil hovedsageligt	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	---	--	---	--------------

		forventes at foregå i dagtimerne. I naturnationalparken arbejdes der desuden strategisk med etablering af stilleområder for at sikre områder, hvor naturnationalparkens dyreliv kan finde fred og ro.		
--	--	---	--	--

3	Det er ikke korrekt, når der i projektforslaget på side 26 anføres, at der ikke inden for naturnationalparkens område findes en naturlig bestand af rådyr. En af Østjyllands største bestande af rådyr findes i skovene ved Fussingø, og det er tvivlsomt, om de vil benytte sig af de vildtpassager, der opstilles. For så vidt angår krondyr, vil den eksisterende bestand i området ikke kunne passere vildtheget. Ved at tilføre dyr som ikke er genetisk hjemmehørende i området, er der yderligere risiko for, at de medbringer sygdomme, som kan være til fare for eksisterende bestande.	Af projektbeskrivelsen for Naturnationalpark Fussingø fremgår bl.a.: "I naturnationalparkområdet er der ikke en naturlig fast forekomst af store hjorte-arter (egentlige "browsere" som dådyr og særligt krondyr), og bestanden af rådyr er begrænset. Dette fravær skyldes med stor sandsynlighed den betydelige friluftaktivitet i området." Der er rådyr i området, som også vil kunne passere frit ind og ud af naturnationalparken gennem vildtpassager. Den valgte model for vildtpassager benyttes andre steder med gode erfaringer. Om krondyr kan det oplyses, at krondyr udsættes fra eksisterende indhegninger i Danmark, som alle har en genetik, der er ikke ligger langt fra hinanden og på genetikken i den frie vildtbestand. Dyrene gennemgår et dyrlægetjek inden de sættes ud.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	---	--	---	--------------

3	Det fremgår videre, at der skal ske fældning af oversøiske træarter og ikke hjemmehørende europæiske træarter og en veteranisering af gamle træer. I en tid hvor der er fokus på plantning af træer, og hvor et land som Danmark har stor overvægt af landbrugsjord og ikke megen skov, kan det synes uforståeligt, at der nu skal ryddes skov for at skaffe plads og føde til landbrugsdyr, som området i sagens natur ikke er velegnet til.	Der er tale om naturgenopretningsfældninger, som beskrevet i væsentlighedsvurderingen. Projektet følger Naturstyrelsens retningslinjer for urørt skov.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	--	---	---	--------------

3	Vi har fået oplyst af Naturstyrelsen, at gravhøje, fortidsminder, sten- og jorddiger ikke vil blive særskilt hegnede inde, og dermed er der risiko for, at de bliver ødelagt som følge af udsætningen af de mange dyr. Arealets størrelse er ikke afgørende, da stude samler sig på bestemte områder og med deres tunge vægt tramper skovbund i stykker og skaber pløre og ælte på våde områder og herunder især ved søbredder. Den erfaring man har gjort sig ved optrædning af søbund eller bredzonen ved Søndermade er ikke sammenlignelig, da der er tale om ganske få dyr og ikke det store antal stude, som påtænkes udsat. Heste tramper ikke i samme omfang jorden i stykker som stude, så islænderhestene, som har gået i området er heller ikke et sammenligneligt grundlag.	Se svar på Museum Østjyllands bemærkninger ovenfor.	Se Miljøstyrelsens bemærkninger til Museum Østjyllands høringssvar og Naturstyrelsens bemærkninger ovenfor. Miljøstyrelsen har ingen yderligere bemærkninger hertil	Ingen
---	---	--	---	--------------

3	Det synes uforståeligt, at flydespærrer på søen er vurderet til ikke at have en væsentlig indvirken på miljøet uden at der er foretaget en tilbundsgående undersøgelse af indvirkningen på fisk og andre dyr i og på søen.	Fussingø Sø er fredet. Fredningen er fra 1953/56, og regulerer fiskeriet på søen samt jagtudlejning på søen. Der står fx, at jagten ikke må udlejes og at ” Ved udøvelse af fiskeri på søen skal der tages hensyn til faunaens bevarelse, og udlejning at retten til lystfiskeri begrænses til lystfiskeri fra en båd uden motor.” Senere er der givet dispensation til de tre både, der har tilladelse til at sejle på søen i dag. Flydespærringerne flytter sig ikke rundt på søen som både og vil bl.a. derfor ikke udgøre en forstyrrelse af fuglelivet. Der henvises til væsentlighedsvurderingens oplysninger.	Miljøstyrelsen fastholder sin vurdering af flydespærrende i afgørelsen og har ingen yderligere bemærkninger hertil	Ingen
---	---	---	---	--------------

3	En stor del af det område der udlægges til naturnationalpark er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 mod ændringer. På baggrund heraf og af ovenstående gør jeg gældende, at Miljøstyrelsen bør træffe afgørelse om, at etablering af Naturnationalpark Fussingø er omfattet af krav om miljøvurdering.		Miljøstyrelsen har i sin afgørelse vurderet på projekts potentielle påvirkning af § 3 beskyttet natur, Miljøstyrelsen fastholder sin vurdering heraf. Det er kommunen der er myndighed for dispensation af § 3.	Ingen
---	---	--	--	-------

4	Bekymringer omkring hydrologi og engene øst for Tuemosen	Af væsentlighedsvurderingen fremgår formuleringen ”engene øst for Tuemosen”, hvilket kan opfattes bredt. Det kan præciseres, at der hermed menes Naturstyrelsens engarealer øst for Tuemosen og syd for Fussing Ny Bæk. Lodsejerne med høringssvar ejer de arealer, der er markeret med hhv. rød og lilla på kortet herunder. Arealerne afvander til Fussing Ny Bæk, der er trukket op med en blå streg. Naturlig hydrologi (herunder knusning af dræn) sker udelukkende på Naturstyrelsens arealer, der ligger syd for Fussing Ny Bæk. Der sker ingen indgreb i selve bækken og dens evne til at aflede vand. Det samme er tilfældet nedstrøms, hvor den løber ud i Fussing Møllebæk/Skals å. Den samlede mængde af vand, der over året kommer fra Naturstyrelsen, vil ikke blive påvirket af projektet. Det kan derudover oplyses til orientering, at dette projekt er en del af en tidligere ansøgning i forbindelse med et igangværende LIFE projekt og har været fremlagt offentligt af Randers	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	--	--	--	-------

		Kommune efter reglerne i vandløbsloven i juli 2021.		
--	--	--	--	--

5	Den største konsekvens af den nye park bliver det meget store vildthejn – både i længde og højde. Det fremgår, at det bliver ca. 2 meter højt, men vi har tidligere læst, at det bliver 2,5 til 3 meter højt. Uanset højden vil hegnet komme til at virke som en stor barriere og et fremmedelement i det store naturområde.	Naturstyrelsen kan oplyse, at hegnet er et almindeligt vildthejn på 2 m.	Miljøstyrelsen har foretaget en vurdering af bl.a. hegnets påvirkninger i afgørelsen og fastholder denne Miljøstyrelsen har ingen yderligere bemærkninger hertil	Ingen
---	--	--	---	-------

5	Det fremgår således på side 26 i projektbeskrivelsen, at bestanden af rådyr er begrænset. Vi savner dokumentation for at dette er korrekt. Vi ser dagligt rådyr passerer over vores arealer ind og ud af Sønderskov. Vi er helt sikre på, at det store vildtheqn kommer til at være en stor barriere for råvildtet, og derfor få stor betydning for vildtets muligheder for at kunne bevæge sig frit. Vi har noteret os, at der vil komme ca. 40 vildtpassager, men da der er tale om næsten 15 km hegn vil der reelt være meget stor afstand mellem passagerne. Vi er desuden tvivlende over for om dyrene reelt vil benytte vildtpassagerne.	Se bemærkningerne i svar 3 om hjortevildt. Derudover henvises der til, at der etableres i alt 40 vildtpassager. Vildtpassagerne placeres i forbindelse med eksisterende og kendte vildtveksler i terrænet, og den endelige placering vil ske så sent i processen som muligt for at sikre placering ved de mest anvendte veksler. Dette er i overensstemmelse med almindelig praksis ved hegnopsætning på Naturstyrelsens arealer.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	---	---	---	--------------

5	Selv om det ikke indgår i vurderingen, så vil vi alligevel tilkendegive, at vi som naboer også bliver berørt af hegnet. Vi vil således ikke længere kunne gå direkte fra vores ejendom ind i skoven, selv om vi har næsten 700 meters skel ind mod skoven og den nye naturnationalpark	Før udløb af den offentlige høring om projektbeskrivelsen afholdte Naturstyrelsen møder med skelnaboerne til den kommende naturnationalpark. Naturstyrelsen besøgte på et af nabomøderne lodsejers ejendom og tilkendegav, at Naturstyrelsen gerne etablerer en låge fra grusvejen og ind i naturnationalparken. Det gælder fortsat, hvis lodsejer ønsker det. Derudover kan det oplyses, at Naturstyrelsen generelt har et ønske om, at etablering af nye låger sker således, at offentligheden også har adgang til at anvende nye låge. Hvis lodsejer vil tillade offentlig adgang fra egen jord og ind i naturnationalparken, etablerer Naturstyrelsen, som ligeledes drøftet med lodsejer, også gerne en låge længere nede på skellet mellem lodsejers ejendom og Sønderskoven.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	--	---	--	-------

5	Så vidt vi kan se er der forkerte oplysninger i projektbeskrivelsen. Det fremgår således ikke, at der er et dige langs hele vores skel til Fussingø Skov. I alt ca. 700 meter. Diget er meget tydeligt og når det ikke er registreret, bliver vi naturligvis bekymrede for, at der er andre forhold Naturstyrelsen ikke har styr på	De viste diger i høringsmaterialet er alene udtryk for, hvilke diger myndigheden for digebeskyttelsen (Slots- og Kulturstyrelsen) har registreret. Ifølge museumsloven er alle diger på offentlige arealer omfattet af beskyttelse uanset registrering, og derfor også skovdiget mellem Sønderskov og lodsejerens matrikel. Dette dige bliver ikke berørt af det ydre hegn, da hegnet placeres inden for diget. Alle diger inden for hegnet bliver registreret i forbindelse med den planlagte baselinemonitering af fortidsminder og diger, der kommer til at ske forud for, at der sættes dyr på arealerne. Se også bemærkninger til Museet Østjyllands svar.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	--	--	---	--------------

5	På grund af fredning er det ikke tilladt at sejle på Fussing Sø – bortset fra 3 små robåde. Derfor undrer det os, at det anses som uproblematisk at udlægge en stor spærring langs såvel den sydlige som den nordlige del af søen. En spærring som ikke bare vil få betydning for dyrelivet, men også skæmme den smukke natur ved Fussing Sø	På baggrund af de input, der kom frem på nabomøderne omkring synlighed af en flydespærring tværs over søen fra det ydre hegn på sydsiden til det ydre hegn på nordsiden, endte Naturstyrelsen med at ansøge om to flydespærringer langs med søbredderne. Pga. topografien og halvøen i søen er det en langt mindre synlig og indgribende løsning. Ifht. fredning af søen, se bemærkninger til høringssvar 3.	Flydespærringen er vurderet i afgørelsen og Miljøstyrelsen fastholder denne vurdering. Miljøstyrelsen har ingen yderligere bemærkninger hertil	Ingen
---	---	---	--	-------

6	Der er i det fremlagte "ansøgningmateriale" fra Miljøstyrelsen INGEN dokumentation for, at etablering af de høje hegn og en flydespærring i søen ikke påvirker dyrelivet i Naturparken og i de omkringliggende arealer. Vi har eksempelvis mange oddere i Fussingsø, og den vil blive forhindret adgang til store dele af søbredden, såfremt der etableres en flydespærring. Vi har mange rådyr og krondyr som i dag kan passere frit i området. Havørnen yngler ved Fussingsø, og den er følsom for meget publikum. Den vil sandsynligvis blive fortrængt. Med det nye hegn bliver der "smut-huller" her og der til rådyr, men der er ingen dokumentation for at det giver tilstrækkelig fri bevægelighed for dyrene. Tværtimod kender man fra juletræskulturer, hvordan hegning påvirker dyrenes	<u>Havørn:</u> Der er ynglende havørn på de privat ejede arealer uden for naturnational-parken. Der bliver ikke ændret på den begrænsede adgang til søen, der er fredet, udover at hundeskoven i Sønderkov flyttes til Udskovene og løse hunde i søen, dermed undgås. <u>Passage for hjortevildt og odder:</u> Se bemærkningerne i svar 3 om hjortevildt. For så vidt angår odder udgør flydespærringerne ikke en hindring, da de kan svømme under.	Miljøstyrelsen har ingen bemærkninger hertil	Ingen
---	---	---	--	-------

	bevægelsesmønstre i store dele af de omkringliggende arealer.			
--	---	--	--	--